

Pestprotocol PCBS 'de Wildemaet'

Versie 2020

PCBS
De Wildemaet
IEDER KIND DE JUISTE KOERS

Pesten

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: *“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”* Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken, omdat het onacceptabel is.

Pesten is onacceptabel, omdat het levenslang psychische littekens veroorzaakt.

Doel pestprotocol basisschool De Wildemaet

Dit pestprotocol beschrijft het beleid dat PCBS “de Wildemaet” heeft op het gebied van preventief en curatief handelen, met betrekking tot (cyber) pesten. In dit protocol is vastgelegd hoe de omgangsnormen zijn en welke consequenties pesten heeft.

Daarbij heeft het protocol als doel om alle leerlingen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, willen een sociaal veilig schoolklimaat creëren, waardoor de leerlingen met veel plezier naar school gaan.

Preventief pestbeleid:

- Twee keer per schooljaar sociogram afnemen in groep (november – mei) middels KanVAS
Sociogram analyseren: actiepunten omschrijven en uitvoeren
- Twee keer per schooljaar vragenlijst KanVAS invullen door leerkracht (november – mei)
Resultaten vragenlijst analyseren (rode vakjes -> actiepunten), zorgoverzicht aanpassen met actie-/aandachtspunten.
Ook de leerlingen (groep 5 t/m 8) vullen in november en mei een KanVAS vragenlijst in; de leerkracht vergelijkt deze gegevens met zijn eigen ingevulde vragenlijst.
- Een keer in de twee weken Kanjerles in elke groep (inzet materialen Kanjer – zie bijlage 1)
- Eerste twee schoolweken in augustus/september ‘Gouden Kanjerweken’ (extra aandacht voor groepsvorming, samenwerken – veel interactie tussen leerlingen, leerkracht).
In deze week worden door de groep de groepsregels bedacht voor het schooljaar.
Begin januari (eerste schoolweek nieuwe jaar) beginnen we met een ‘Zilveren Kanjerweek’.
- Kanjerregels /-afspraken en groepsregels
- Contactpersoon
Zie kopje ‘contactpersoon’ in het beleidsplan ‘sociale veiligheid’.

Curatief pestbeleid:

- Ouders betrekken (op gesprek vragen/uitnodigen)
- Pestaanpak
Stappenplan beschreven in kopje 'aanpak'.
- Steungroep rondom gepeste leerling
Leerkracht (of contactpersoon) vormt een steungroep (pester + andere leerlingen) rondom gepeste leerling. Samen ervoor zorgen dat gepeste leerling met meer plezier naar school gaat.

Cyberpesten

Cyberpesten is pesten op het internet (digitaal). Het gaat hierbij om het plaatsen van kwetsende opmerkingen, foto's of videobestanden, waarbij een of meerdere pesters doelbewust een leerling(en) lastig vallen.

Preventief pestbeleid cyberpesten

- Mobiele telefoons alleen gebruiken na toestemming leerkracht (groep (7/8)
voorkomen van op school gemaakte beeld- en filmopnames en ontnemen van mogelijkheid om op school digitaal te pesten (kwetsende berichten sturen e.d.)
- Computerregels
De leerkracht maakt (aan het begin van het schooljaar) afspraken over het gebruik van de chromebooks/computers op school (over Facebook, Youtube, chat- en profielsites verbod, werken onder eigen naam met opgekregen taak e.d.).

Curatief pestbeleid cyberpesten

- Stappenplan Cyberpesten
Bij het kopje 'aanpak' staat stap voor stap beschreven, welke stappen de leerkracht kan ondernemen, als er een vorm van cyberpesten gemeld is. Dit houdt onder meer in dat de leerkracht zorgt voor een klassengesprek hierover en met de pester (en ouders) in gesprek gaat.

Evaluatie

Dit pestprotocol is door het team, de directie en MR vastgesteld en wordt om de twee jaar geëvalueerd.

Volgende evaluatie: juni 2022

Anti pest programma

Preventief pestbeleid

Het preventief beleid is er op gericht de leerlingen sociale vaardigheden aan te leren en het groepsproces in de gaten te houden. Op deze manier willen we de sociale veiligheid op school vergroten en pestgedrag signaleren.

Sociogram

In november en mei maakt de groepsleerkracht een sociogram van zijn groep. De leerlingen vullen in met welke leerlingen ze juist wel en niet graag samenspelen en samenwerken. De leerkracht verwerkt deze gegevens in een sociogram (in KanVAS) en krijgt zo een helder beeld van zijn groep: welke leerlingen zijn populair; welke leerlingen worden buitengesloten. De leerkracht analyseert deze gegevens en beschrijft actiepunten voor de groep of individuele leerlingen in het zorgoverzicht van de groep.

KanVAS

In november en mei vullen de leerkrachten ook de vragenlijst van KanVAS in voor hun leerlingen. De leerlingen uit groep 5 t/m 8 vullen ook zelf een KanVAS-vragenlijst in. De leerkracht vergelijkt deze resultaten met elkaar en maakt vervolgens een analyse van de resultaten. Deze worden beschreven in het zorgoverzicht van de groep.

Kanjertraining

In elke groep wordt een keer in de twee weken aandacht besteed aan sociale vaardigheden, middels de methode Kanjertraining. Deze methode heeft verschillende vertelboeken en werkboeken.¹ Daarnaast is wekelijks een leerling uit de groep, 'kanjer van de week'. Hij/zij staat positief in de belangstelling (mag vertellen over hobby etc.) en krijgt aan het einde van de week een blad met complimenten van de groep, mee naar huis.

Gouden Kanjerweken en Zilveren Kanjerweek

In augustus/september en januari staan Kanjerweken op het programma. Op het moment dat we starten met de groep hebben we als het ware 'goud in handen', namelijk een groep vol unieke en waardevolle kinderen.

De eerste weken geven we daarom veel aandacht aan groepsvormende activiteiten. Dat doen we om de interactie tussen leerkracht en kinderen te smeden en te kneden zodat er in de groep een fijne sfeer heerst.

We maken in die eerste periode iedere dag tijd voor energizers (korte leuke spelletjes) en voor coöperatieve werkvormen. Hierbij werken de kinderen in wisselende samenstelling van groepjes met elkaar samen. Er is aandacht voor positief opgestelde groepsregels die de kinderen samen met hun juf of meester gaan bedenken. Ook kiezen de leerlingen een maatje (volgens de Kanjer-aanpak): een klasgenootje dat te vertrouwen is en naar wie ze toe kunnen gaan als ze zich niet prettig voelen (op het plein, tijdens het spelen).

Ook voeren we deze Gouden Kanjerweken startgesprekken met de ouders, waarbij de ouders vertellen over hun kind (kwaliteiten, belangrijk voor nieuwe leerkracht om te weten, wat heeft hij/zij nodig van de leerkracht e.d.).

¹ In bijlage 1 vindt u het overzicht van de materialen die per groep gebruikt worden.

Kanjerregels

De Kanjerregels gelden in de hele school en zijn in elke klas zichtbaar.

In elke groep zijn bovendien groepsregels, die de leerlingen samen hebben opgesteld tijdens de Gouden Kanjerweken. De leerkracht en leerlingen attenderen elkaar op deze regels en zorgen er samen voor dat deze nageleefd worden.

Curatief pestbeleid

Het curatief pestbeleid wordt ingezet, als pestgedrag is gesignaleerd. De leerkracht voert dit beleid uit, in samenwerking met leerling(en), ouders en contactpersoon.

Stappenplan

Als er gemeld wordt dat een leerling gepest wordt, volgt de leerkracht het stappenplan pesten.²

Steungroep

Een belangrijk onderdeel uit ons stappenplan, is het werken met een steungroep. Er vindt een gesprek plaats tussen de gepeste leerling en de leerkracht (ouders van gepeste leerling worden ingelicht). De directie en IB-er worden hiervan op de hoogte gesteld.

Vervolgens wordt een steungroep opgericht, onder leiding van de leerkracht, bestaand uit de pester en sociale leerlingen uit de groep. De steungroep zorgt er samen voor, dat de gepeste leerling met meer plezier naar school gaat. Ieder lid uit de steungroep krijgt hierin een taak. De actiepunten worden opgenomen in een notitie in Parnassys. Na twee weken vindt een terugkoppeling plaats (hoe heb je de gepeste leerling geholpen?).

Is het probleem na twee weken niet opgelost/verbeterd, wordt er opnieuw een steungroep opgericht rond de gepeste leerling, dit keer onder leiding van de contactpersoon (gedeelde verantwoordelijkheid met de leerkracht). Mocht na deze interventie het pestgedrag nog steeds aanwezig zijn, dan wordt er externe hulp ingeschakeld.³

Contactpersoon

Dian Westerink is de contactpersoon van PCBS "de Wildemaet". Zij is voor leerlingen een aanspreekpunt, wanneer zij zorgen/problemen hebben. Leerlingen kunnen dit persoonlijk bij haar melden of schriftelijk, met hun naam, in haar brievenbus, die hangt in de hal van de school. Verder heeft de contactpersoon een belangrijke rol in de steungroep.

² Zie pagina 5, 6 en 7

³ Zie 'aanpak' (pagina 5,6 en 7) voor het uitgebreide stappenplan

Aanpak

In dit onderdeel 'aanpak' staat beschreven, hoe de leerkracht handelt wanneer er pestgedragesignaleerd is.

Hieronder worden vervolgens een aanpak beschreven voor pesten en voor cyberpesten.

Stappenplan Pesten

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag, worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1 Gesprek leerkracht met betreffende leerlingen

- a. De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden, wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Er worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan.
- b. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag, zal de leerkracht vervolgens klassikaal aandacht schenken aan het probleem. Hierbij wordt benadrukt dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school en dat het melden van pesten, geen klikken is.

Indien wenselijk kan de leerkracht de contactpersoon op de hoogte stellen. Het team wordt via een interne mail op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d. Na 5 werkdagen, waarin de leerkracht de situatie observeert, heeft de leerkracht opnieuw een gesprek met de gepeste leerling: is het pestgedrag gestopt?

Ja: geen verdere acties; gedurende een maand leerling in de gaten houden (in deze maand in korte gesprekjes naar welbevinden van leerling vragen).

Nee: door naar stap 2.

Stap 2 Steungroep vormen rondom gepeste leerling

1. De leerkracht heeft gesprek met gepeste leerling over zijn/haar gevoelens. De centrale vraag in dit gesprek is: wat wil jij graag? Daarbij vraagt de leerkracht toestemming om met de pester(s) te gaan praten. De ouders van de gepeste leerling en de pester worden over de situatie en over het inschakelen van een steungroep ingelicht. In Parnassys wordt een notitie gemaakt van dit gesprek en de conclusie.
2. De leerkracht selecteert 5/6 sociale leerlingen uit de groep, die samen met de pester(s) de steungroep van de gepeste leerling gaan vormen.
Er volgt een groepsgesprek in de steungroep, onder leiding van de leerkracht. De centrale vraag in dit gesprek is: hoe kunnen wij de gepeste leerling helpen? Er worden actiepunten opgesteld voor het groepje en/of individuele leerlingen uit de steungroep. Deze actiepunten worden door leerkracht in een notitie in Parnassys genoteerd.
3. Twee weken na het groepsgesprek, vindt een evaluerend gesprek plaats met alle betrokken leerlingen individueel (gepeste leerling, pester(s), sociale leerlingen). In deze gesprekken gaat de leerkracht in op succeservaringen: Hoe heb jij de gepeste leerling geholpen? Hoe denk je dat zij/hij zich toen voelde? Hoe voelde jij je toen?

De conclusie van deze gesprekken, worden in Parnassys genoteerd. De ouders van de gepeste leerling en de pester, de directie en de IB-er worden op de hoogte gebracht van de bevindingen.

4. Is het pestgedrag gestopt?

Ja: geen verdere acties; gedurende een maand leerling in de gaten houden (in deze maand in korte gesprekjes naar welbevinden van leerling vragen).

Nee: stap 2 wordt nogmaals uitgevoerd, nu met gedeelde verantwoordelijkheid door de leerkracht en de contactpersoon. De contactpersoon wordt vanaf dat moment de objectieve coördinator van de steungroep.

Blijft het pestgedrag zich na deze interventie nog steeds voordoen, gaat stap 3 in werking.

Stap 3 Externe hulp inschakelen

Wordt de leerling na stap 2 (steungroep onder leiding van leerkracht én vervolgens onder leiding van contactpersoon) nog steeds gepest? Dan wordt externe hulp ingeschakeld: waar zit het probleem (pester/gepeste leerling)?

De schoolmaatschappelijk werkster of ambulante begeleider wordt ingeschakeld. Per geval zal worden bekeken of er het beste individuele kindgesprekken plaats moeten vinden of dat een groepsobservatie meerwaarde heeft om het probleem duidelijk te krijgen.

Eventueel kan er besloten worden om naast stap 3, ook stap 4 te ondernemen.

Stap 4 Informatieavond ouders

Als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren, is het goed om op een informatieavond hierover in gesprek te gaan met alle ouders uit de groep.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of de intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig, evenals de contactpersoon en schoolmaatschappelijk werkster/ambulante begeleider.

Het doel van deze informatieavond is informatie verstrekken naar de ouders en adviezen geven aan ouders, om gedrag van hun kinderen (zwijgende groep) te beïnvloeden.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er, directie en contactpersoon) nog twee stappen gezet worden:

Stap 5 Overplaatsing andere groep

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 6 Schorsing⁴

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

⁴ Zie Beleidsstuk van de Meent: Time out en verwijdering van leerlingen (opgenomen in het veiligheidsplan)

Stappenplan Cyberpesten

In het algemeen, gebruikt de leerkracht het stappenplan pesten ook bij het aanpakken van cyberpesten. Maar bij cyberpesten is het van belang om de volgende punten duidelijk te hebben, voor je het stappenplan in werking zet.

- Adviseer de ouders en de leerling negatieve berichten/foto's te bewaren en op te slaan.
- Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.
- Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.
- Adviseer de ouders om aangifte te doen bij de politie van cyberpesten.

In stap 1 van het stappenplan pesten kun je bovendien met de gepeste leerling en zijn/haar ouders wijzen op de mogelijkheid van het blokkeren van contactpersonen/afzenders.

Als duidelijk is wie de pester(s) is (zijn), kun je met stap 1 van het 'stappenplan pesten' beginnen.

Schoolregels

- Op de Wildemaet handelen we naar de vijf Kanjerregels.
- Op de Wildemaet gaan we respectvol om met elkaar en elkaars spullen.
- Op de Wildemaet spelen we volgens de regels van het spel (en dat bepaal je dus met je klas)
- Op de Wildemaet gebruiken we ICT en ander materiaal zoals het is afgesproken.
- Op de Wildemaet lopen en werken we in de hal zodat het anderen niet stoort.

Kanjerregels

Schoolpleinafspraken

Wanneer speel ik buiten?

- Ik kom vanaf 8.15 uur en 13.00 uur op school en ga spelen op het plein.
- Als de bel gaat, ga ik rustig (naast mijn maatje) in de rij staan en wacht ik op de juf/meester.
- Als het regent, mag ik, na een sein van de pleinwacht, naar binnen.

Waar speel ik buiten?

- Ik speel op het plein op de afgesproken ruimte. Als ik in groep 1/2 zit, blijf ik op het kleuterplein. Als ik in groep 3 t/m 8 zit, blijf ik op het grote plein; ik kom niet op het kleuterplein en op het gedeelte bij de fietsenrekken.
- In de pauze blijf ik op het plein; aan het begin van de pauze ga ik naar het toilet. Mocht ik buiten het plein iets moeten ophalen, vraag ik toestemming aan de pleinwacht.
- Als het sneeuwt, is het grasveld een veilige zone. Daar mag ik geen sneeuwballen gooien.

Consequentie bij het overtreden van de schoolregels:

De pleinwacht, leerkracht of directielid kan een leerling aanspreken op het overtreden van een Kanjerregel/pleinregel. Met de leerling(en) worden passende afspraken gemaakt (per situatie verschillend).

Consequentie bij het overtreden van de schoolpleinafspraken:

De pleinwacht en/of eigen leerkracht die op het plein loopt, spreekt leerlingen op hun gedrag aan.

Bij eventuele onenigheden over het gebruik van de pannakooi en/of ander speelmateriaal, kan de pleinwacht specifiekere afspraken met een groep maken.

Pleinafspraken voor het team

- o Elke ochtend loopt er vanaf 8.15 uur een leerkracht op het plein. In de pauzes loopt er een pleinwacht op het plein (onderwijsassistente).
- o Als de bel gaat, vormt elke groep op een afgesproken plek een rij buiten. De groepsleerkracht haalt zijn eigen groep op en neemt de leerlingen mee naar binnen.
- o Er is een rooster voor het gebruik van de pannakooi, ballenpaal, vakbal en basket.
- o De leerlingen spelen op het afgesproken gebied van het plein. Groep 1/2 speelt op het kleuterplein en maken soms gebruik van het grote plein (onder toezicht van hun leerkracht). Groep 3 t/m 8 speelt op het grote plein; deze leerlingen spelen niet op het kleuterplein of op het gedeelte bij de fietsenrekken.
- o Leerlingen die zich terug willen trekken (rust/time-out), kunnen dat op het gras doen en/of de daarbij horende bankjes.
- o Bij winters weer (sneeuw) wordt het gras ook als time-out plek/veilig zone gebruikt (hier mogen dan geen sneeuwballen gegooid worden).

Bijlage 1 Inzet materialen methode Kanjer per groep

In de groepen wordt het volgende van de Kanjertraining per groep aangeboden

Groep 1/2	<i>Kleine kanjerboek (Max en het dorp)</i>
Groep 3	<i>Max en de vogel</i>
Groep 4	<i>Max en de klas</i>
Groep 5	<i>Max en de zwerver</i>
Groep 6	<i>Kanjerwerkboek 1</i>
Groep 7	<i>Kanjerwerkboek 2</i>
Groep 8	<i>Kanjerwerkboek 3</i>